

Novinky

Občasník pre obyvateľov obce Nemecká

ročník I číslo 3/november 2007

spod Hradiska

Keď zrelé plody viniča bubľajú, aby sa premenili na lahodné víno, keď vo vánku cítiteľ vôňu spálenej zemiakovej vňate, vtedy vieme, že prišla jeseň. Jeseň v roku, ale aj v rokoch. A človek spomína, rekapituluje. Detstvo – mladosť – staroba. Načiera do svojho vnútra, kde je ukryté všetko bohatstvo človeka. Rozdávať bohatstvo srdca – to je typický syndróm zrelosti. „Nič nie je rýchlejšie ako roky,“ povedal Ovidius, „utekajú cvalom.“ Pribúdajúce roky však nie sú dôvodom na nostalgiu. Hromadia sa zážitky, múdrosti a skúsenosti rokov, ale i zdravotné problémy či pocit osamelosti.

Milí spoluobčania, vy skôr narodení! Vám patrí tento čas. Uplynulý október bol venovaný práve vám. Chceme vás požiadať, aby ste svojím citlivým okom i srdcom sledovali problémy i nedostatky okolo nás, aby ste nás na ne upozornili, prípadne pomohli ich riešiť. Vaše rady a životné skúsenosti by sme chceli využiť pri skvalitňovaní

života v našej obci. Prajeme vám veľa dobrého zdravia a veľa krásnych slnečných dní naplnených láskou vašich blízkych.

Redakcia

Kvapky dažďa

*Kvapky dažďa kvapkajú
zas tú istú melódiu.*

Sedím ticho v kúte a počúvam ju.

Raz si ju zapíšem, možno aj zaspievam.

Kvapky dažďa zase z neba padajú.

*Chytím ich do ruky,
no stále sa mi strácajú.*

*Pretečú rukou ako potok v lese
a ja znovu kráčam sama
po pustom meste.*

*Pomedzi tie kvapky, ktoré stále padajú,
neustále mi spomienky na ten dážď priženú.*

Lucka Hrbáňová

Z obsahu:

**Rozhovor s novým
kontrolórom obce 2**

Monografia obce Nemecká 3

10 rokov FSk Čierťaž 5

**Návraty
ku Dňu obce 2007 . . . . . 6–7**

Rozhovor

s novým kontrolórom obce

Milí čitatelia,

v našom 3. čísle vám prinášame rozhovor s hlavným kontrolórom našej obce, pánom Ing. Milanom Turčanom. Priznám sa, že doteraz som ani len netušil, čo kontrolór robí a čo je jeho úlohou. Po príjemnom privítaní na obecnom úrade, kde p. Turčan pracuje, sme nadviazali zaujímavý rozhovor, z ktorého som usúdil, že táto práca je jeho veľkým koníčkom a robí ju rád.

Mohli by ste sa našim čitateľom stručne predstaviť? Odkiaľ pochádzate, kde ste študovali, pracovali?

Narodil som sa v Zámostí, no dlhé roky som žil v Banskej Bystrici, kde som istý čas aj pracoval. Vyštudoval som Strednú školu priemyselnú na Piesku, Vysokú školu pedagogickú a potom diaľkovo FERVO – Fakultu ekonomiky riadenia výrobných odvetví v Bratislave, odbor podnikový ekonóm. Od dvadsiatich troch rokov som pracoval ako učiteľ na mnohých stredných školách a od roku 1993 do roku 2003 som pracoval ako hlavný kontrolór na najvyššom kontrolnom úrade v Bratislave.

Mohli by ste nám objasniť, v čom spočíva vaša úloha a prečo táto funkcia existuje?

V prvom rade podľa zákona 369/1990 o obecnom zriadení je obec samostatný územný samosprávny celok Slovenskej republiky a združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. V zmysle tohto zákona je v paragrafe 18 zriadená funkcia kontrolóra obce, ktorého volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Táto funkcia vznikla po prechode obcí na samosprávne celky a dohliada na zákonné, hospodárne, účelné a efektívne využívanie obecných prostriedkov. Kontrolór sa riadi podľa zákona 502/2001 Zb. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite. Týmto zákonom sú v paragrafe 18f dané i povinnosti a úlohy kontrolórov, napr. podávanie hlavného plánu úloh kontrolóra raz za šesť mesiacov.

Čo vás viedlo k tomu, aby ste sa prihlásili na výberové konanie na kontrolóra?

V prvom rade záujem niektorých spoluobčanov, ale tiež moja chuť pracovať, nakoľko mám túto prácu veľmi rád. A tiež ochota pomôcť obecnému úradu.

Vieme, že hneď po vašom zvolení ste sa tejto úlohy naplno zhostili. Ako sa vám spolupracuje s obecným úradom a obecným zastupiteľstvom?

15. marca 2007 som nastúpil do tejto funkcie. Najprv som sa musel oboznámiť s členmi obecného zastupiteľstva, ktorým som stručne vysvetlil postup vykonávania kontroly. Kontrolór obce kontroluje hlavne zákonnosť, hospodárnosť, účelnosť a efektívnosť využívania financií a majetku. Kontroly musím vykonávať podľa vypracovaného kontrolného plánu a doposiaľ som ich vykonal jedenásť. Táto práca spočíva hlavne v papierovačkách, ale kontrola sa musí vykonávať aj fyzicky, to znamená, že niekedy sa idem pozrieť, či sa nejaká vec robí správne a tak, ako sa má. Menšie nedostatky sa snažíme s obecným úradom odstrániť hneď, no niekedy to nejde. Doposiaľ sme mali 5 obecných zasadnutí a vidno, že noví poslanci majú záujem a znalosti potrebné pre dobré vykonávanie svojich funkcií, sú aktívni a veľa svojich vedomostí využívajú v prospech našej obce.

Čo bude podľa vás vašou prioritnou úlohou v najbližšom období?

Mojou hlavnou úlohou teraz i v budúcnosti bude dozerať na to, aby činnosť obecného úradu bola vykonávaná v zmysle zákonov a v prospech občanov. Taktiež dohliadať na efektívne a účelné využívanie prostriedkov, ktoré má obec k dispozícii.

Počas nášho rozhovoru mi pán Turčan predložil podklady o kontrolách za druhý polrok 2007 k nahliadnutiu a veru nezavídím mu, čo všetko musí napísať a predložiť. Pánovi Ing. Turčanovi ďakujeme za rozhovor a prajeme mu veľa úspechov a chuti do práce v novej funkcii.

Lukáš Oberbauer

Vážení občania!

Dovoľte mi, aby som vás oboznámil s činnosťou obecného úradu a hlavnými akciami, ktoré prebehli v našej obci od júla do októbra 2007.

Dňa 28. júla sa uskutočnil Deň obce Nemecká, ktorého akcie prebehli v miestnych častiach Nemecká a Zámostí.

Finančné náklady na jeho zabezpečenie dosiahli 80-tisíc Sk. V mesiacoch júl a august sa uskutočnila rekonštrukcia tepelného hospodárstva v ZŠ s MŠ, ktorá spočívala v nahradení jednej centrálnej kotolne ôsmimi malými kotolničkami, aby bolo zabezpečené vykurovanie celej školy podľa jednotlivých sekcií. Tým dôjde k značnej úspore plynu, pretože už nie je potrebné vykurovať celú budovu na rovnakú teplotu, ale je možné vykurovať jednotlivé sekcie podľa potrieb vyučovacieho procesu. Obec na túto akciu prispela sumou 200-tisíc Sk. V tomto období je ešte potrebné dokončiť vykurovanie telocvične. Finančnú dotáciu na tieto práce prisľúbilo poskytnúť ministerstvo školstva.

V miestnej časti Dubová v časti kolónia bola v mesiacoch september – október vybudovaná trafostanica a do zeme boli položené elektrické káble. Obyvatelia tejto časti tak boli ako odberatelia elektrickej energie priamo napojení na Stredoslovenskú energetiku Žilina a prúd im prestal byť dodávaný od a. s. Petrochema. Celú túto akciu finančne zastrelila SSE Žilina. Obec dala spracovať projekt a zafinancovala v sume 65-tisíc Sk elektrický rozvádzač na zabezpečenie verejného osvetlenia v tejto časti obce.

V mesiaci september sa uskutočnila oprava miestnych komunikácií na Ulici SNP, Tehelnej ulici a Ulici A. Sládkoviča (miestna časť Nemecká) a oprava komunikácie popri železničnej trati na ulici Za štadiónom (miestna časť Dubová). Občania nám často kladli otázku, prečo nebol položený celý asfaltový koberec. Jeden meter štvorcový asfaltu však stojí okolo 450 Sk a oprava spomínaných komunikácií stála obec 1 milión 600-tisíc Sk. Vzhľadom na to, že do dnešného dňa nemá obec svoje komunikácie na liste vlastníctva, dala vyhotoviť geometrické plány, na základe ktorých budú v priebehu roku 2008 zapísané tieto cesty na list vlastníctva obce.

Po rozsiahlych urgenciách sa podarilo na krajskom úrade vybaviť financie na dokončenie registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP-u), ktorý spracúva Ing. Matúš Siman. Akcia by mala byť ukončená v priebehu roka 2008. Pevne verím, že završenie ROEP-u vyjasní vlastnícke vzťahy týkajúce sa pozemkov, ktoré v súčasnosti robia veľké problémy všetkým trom urbánskym spoločenstvám v obci.

Koncom novembra plánuje obec vydať knižnú monografiu. Táto publikácia podá obraz o histórii, tradíciách, kultúrnych pamiatkach, športových, divadelných či folklórnych aktivitách, jedným slovom o celej našej obci. V obecnom rozpočte je na jej vydanie vyčlenených 150-tisíc Sk. Pretože celkové náklady dosiahnu sumu 350-tisíc Sk, dovoľte mi touto cestou osloviť všetkých podnikateľov v obci a na okolí o poskytnutí sponzorského príspevku na jej vydanie. Knižnú publikáciu si budú môcť občania zakúpiť za cenu stanovenú obecným zastupiteľstvom.

Čo sa týka budovania kanalizácie, bol spracovaný projekt na jej II. etapu (Dubová – obec) a III. etapu (Nemecká – Záhronie). Jeho vyhotovenie stálo 300-tisíc Sk. Keďže obec už finančne prostriedky na budovanie kanalizácie nemá, bude potrebné uchádzať sa o ich získanie z fondov. V tomto roku sa z environmentálneho fondu podarilo získať 5 miliónov 600-tisíc Sk. Len pre ilustráciu: celkové náklady a II. a III. etapu kanalizácie sa predpokladajú na 45 miliónov Sk.

Vážení občania! Spolu s poslancami obecného zastupiteľstva si uvedomujeme, že problémov, ktoré treba riešiť, je v obci mnoho. Na druhej strane si treba uvedomiť, že obec je limitovaná finančným rozpočtom, a preto sa všetko naraz spraviť nedá. Na záver mi dovoľte vysloviť presvedčenie, že každý z nás prispeje svojou troškou do mlyna a tým sa bude spolupodieľať na aktivitách za krajšiu obec a lepší život v nej.

Ing. Jozef Kliment
starosta obce

Monografia obce Nemecká

Po mnohých rokoch prípravy konečne vychádza *Monografia obce Nemecká*. Jej dlhý podtitul znie *Čipkárске obce Nemecká, Dubová a Zámotie – ich krajina, história a tradície*. Zostavovateľmi publikácie sú PhDr. Martin Lokša a PaedDr. Pavel Hronček, fyzický a historický geograf z Ústavu vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v B. Bystrici. Štvorčlenný autorský kolektív tvoria okrem zostavovateľskej dvojice ešte PhDr. Marta Mácelová, archeologička zo Stredoslovenského múzea v B. Bystrici, a PhDr. Pavol Maliniak, historik a historický geograf z Ústavu vedy a výskumu UMB. Odborným garantom projektu vydania monografie ako celku je prof. PhDr. Dr. h. c. Július Alberty, CSc., z katedry histórie Fakulty humanitných vied UMB, ktorý ako uznávaný regionálny historik publikoval mnoho prác týkajúcich sa histórie Horehronia.

Kniha bude pozostávať z troch nosných častí. Geografia obcí bude zhrnutá v kapitolách **Poloha a vymedzenie katastrálneho územia obce Nemecká a Krajina a príroda**, ktorých autorom je Pavel Hronček. Archeologickej lokalite Hradisko sa v kapitole **Nemecká vo svetle archeologických nálezov** venuje jej autorka Marta Mácelová. Pavol Maliniak a Pavel Hronček spoločne spracovali časť **Nemecká, Dubová a Zámotie na historických mapách**. Napokon kapitoly **História, Ludová kultúra a Nárečie** napísal domáci autor Martin Lokša. Grafické a technické spracovanie monografie bolo zverené reklamnej agentúre a vydavateľstvu A grafik, spol. s r. o., Banská Bystrica.

Napriek snahe autorského kolektívu si monografia nerobí nárok na úplnosť. Jej hlavným poslaním je zachytiť podstatu a korene tradičnej kultúry, ktorú niekoľko storočí formovalo aj čipkárstvo ako jedno z typických spôsobov obživy tunajšieho obyvateľstva. Sústreďenie sa na miznúce prejavy ľudovej kultúry podmienila skutočnosť, že starší občania – pamätníci postupne odchádzajú a o krátky čas by už zrekonštruovanie mozaiky tradičnej kultúry bolo značne sťažené, ak nie nemožné. Popri tom sme sa z časových ani kapacitných dôvodov nestihli podrobnejšie zaoberať históriou 20. storočia (najmä jeho druhej polovice), ktorá by sama osebe vzhľadom na rozsah problematiky mohla byť témou ucelenej monografie. Okrem iného aj nedostatok pramenných informácií nám zatiaľ neumožnil spracovať napr. aj históriu športového diania. Už teraz dúfame, že tento dlh danej téme splatíme prostredníctvom ďalšej publikácie v budúcich rokoch.

Podakovanie patrí našej obci, ktorá ako vydavateľ najväčšou sumou financuje vydanie knihy. Ďalej ďakujeme Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky, Spolku bývalých urbarialistov – pozemkovému

spoločenstvu Nemecká, podnikateľom Ing. Tiborovi Gajdošovi a Ladislavovi Kontšekovi.

Želaním celého autorského kolektívu je, aby monografia neležala na policiach knižníc, ale aby si našla pevné miesto najmä v rukách obyvateľov obce a regiónu, ale aj širšej laickej a odbornej verejnosti. Aby sa stala zdrojom nových informácií a vedomostí a tiež aby prispela k formovaniu národného povedomia, lokálpatriotizmu a rozvíjaniu hrdosti na svoju obec, kraj a štát v súčasnej globalizujúcej sa Európe.

ml

Vedecká konferencia na pôde našej obce a krst novej monografie

Keďže dosiaľ nebola o našej obci vydaná žiadna publikácia, chceme novovydanú monografiu do života uviesť trochu nevšednejšie, slávnostnejšie. Jej zostavovatelia prišli na myšlienku usporiadať pri tejto príležitosti vedeckú konferenciu. Organizačne aj odborne ju zastreší Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v B. Bystrici, na pôde ktorého publikácia z väčšej časti vznikla. Uskutoční sa 24. novembra 2007 v priestoroch domu služieb v „starej“ Dubovej pod názvom *Krajina, história a tradície čipkárskych obcí Horehronia*. Konferencia bude prístupná verejnosti, takže od 9. hodiny si budú môcť občania vypočuť príspevky odborníkov na spomenuté témy. Presný harmonogram jednotlivých príspevkov s rozsahom 15 minút je súčasťou prílohy tohto čísla obecných novín.

V podvečerných hodinách akcia vyvrcholí oficiálnym uvedením novovydanej monografie do života. O 16. hodine slávnostný večer otvorí program dvoch umeleckých kolektívov pôsobiach v našej obci: cirkevného spevokolu z farského kostola a folklórnej skupiny Čiertaž. Potom bude nasledovať oficiálna časť, v ktorej sa prítomným prihovoria zostavovatelia a autori monografie. Z pozvaných hostí účasť prisľúbil aj náš rodák prof. Milan Marčok, niekdajší predseda banskobystrického VÚC. Po oficiálnom „pokrstení“ publikácie budú mať prví záujemcovia možnosť knihu si na mieste zakúpiť za výhodnú cenu 200,- Sk. Táto dosiaľ jedinečná kniha sa môže stať pekným vianočným darčekom, ktorý poteší našich príbuzných a rodákov roztratených mimo rodnej obce na Slovensku i v zahraničí.

Zostavovatelia monografie

Pri svätej Anne

V dubovskom chotári asi 500 metrov južne od osady Halgašovcov sa nachádza lesík s miestnym názvom Pri svätej Anne. Je to malá dolinka, bývalá lúka vpravo od cesty. Pomenovali ju podľa obrazu sv. Anny, ktorý bol pôvodne umiestnený na strome vedľa prameňa pitnej vody. Prameň v minulosti často vyhľadávali ľudia prechádzajúci okolo alebo pracujúci na okolitých lúkach. Studnička bola tiež obľúbeným cieľom rodinných vychádzok Dubovčanov. Časom sa však z lúky, na ktorej sa prameň nachádzal, stala mokraď porastená stromami a pokrytá vrstvou naplaveného bahna. Po studničke tu už nebolo ani chýru, ani slychu a najšť prameň sa stalo nemožné. Nakoniec sa to predsa skupinke aktivistov – dôchodcov podarilo. Studnička bola obnovená, okolie vyčistené a tak po mnohých rokoch je možné znova sa napíť z jej vody. Pri prameni bol tiež umiestnený nový obraz, ktorý namaľoval náš miestny maliar Jaroslav Majerčík. Po dlhom čase sa tomuto už zabudnutému miestu podarilo čiastočne vrátiť pôvodný charakter. Každý hubár či pcestný tu môže najšť občerstvenie, ale aj miesto na stíšenie a oddych. Tí, ktorí venovali obnove prameňa čas a úsilie, prosia miestnych „silákov“, aby toto dielko nezničili a radšej sa venovali užitočnejšej práci. Napríklad obnove ďalších zanedbaných prameňov, ktorých je v našom chotári neúrekom.

JTu

Čitatelia nám, píšú.

V tejto rubrike budeme pravidelne dávať priestor na vyjadrenie našim čitateľom. Ak vás – občanov našej obce trápi nejaký problém a chcete prispieť k jeho vyriešeniu, máte možnosť zaslať svoj príspevok do e-mailovej schránky našej redakcie alebo osobne nám ho doručiť. Upozorňujeme, že názory čitateľov sa nemusia zhodovať s názormi redakcie.

Pán Marián Chamko a jeho synovia, ktorí dlhé roky špatia našu ulicu, ale zároveň vrhajú špatný tieň aj na obec. Dlhé roky si starostovia nevedeli poradiť, ako von zo začarovaného kruhu, aj keď to boli práve oni, ktorí stáli pri zrode ich podnikateľskej činnosti súkromne hospodáriacich roľníkov. Zabudli mu však určiť pravidlá hry a oboznámiť ho nielen s právami, ale aj s jeho povinnosťami.

Na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 10. 9. 2007 sa snád veci dali do pohybu a my veríme, že k našej spokojnosti. Taktiež veríme, že po vybudovaní miestnej komunikácie budeme žiť bez prachu, zápachu, špiny, v peknom prostredí. Hádám si to po tolkých rokoch konečne aj zaslúžime.

*Anna Haviarová
a občania zo Školskej ulice*

Predstavujeme

Dobrovoľný hasičský zbor v Nemeckej

(Dokončenie z minulého čísla)

Prácu nášho dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) metodicky riadi Okresný výbor požiarnej ochrany v Brezne. Zabezpečuje odborné školenia hlavných funkcionárov, každoročne vykonáva previerky pripravenosti jednotlivých DHZ, organizuje detskú hru Plameň v rámci okresu Brezno. Naša organizácia sa riadi vlastným ročným plánom činnosti, ktorý schvaľuje členská schôdza na svojom valnom zhromaždení. DHZ Nemecká má v súčasnosti 35 riadnych členov. Činnosť riadi výbor, ktorý na svojich zasadnutiach rieši aktuálnu problematiku súvisiacu s plnením plánu činnosti. Predkladá obecnému zastupiteľstvu návrh svojho rozpočtu, ktorý sa po jeho schválení stáva podkladom pre čerpanie finančných prostriedkov na našu činnosť. Spolupráca s vedením obce je od samého začiatku dobrá a naše požiadavky boli vždy zo strany obce splnené.

Hasičský zbor okrem svojho základného cieľa, teda likvidácie požiarov či následkov iných živelných udalostí, reprezentuje našu obec na rôznych hasičských podujatiach organizovaných v rámci okresu Brezno, ale aj mimo neho. Patrí sem aj naša činnosť v hasičských okrskoch. Je to, ako ho my nazývame, okrskok „horný“, kam patríme v rámci územného členenia spolu s obcami Ráztoka, Jasenie, Predajná a Dolná Lehota, a okrskok „dolný“, ktorému sme ostali verní od čias, keď sme patrili do okresu Banská Bystrica. Do tohto okrsku patria obce Hiadeľ, Medzibrod, Brusno a Pohronský Bukovec. Hasičské okrsky každoročne pripravujú súťaž v požiarom útoku o pohár starostov a raz ročne tiež jedno námetové cvičenie, vždy v inej obci. Naši žiaci sa pravidelne zúčastňujú detskej hry Plameň, kde súťažia v zručnosti a základných vedomostiach o likvidácii požiarov. Je samozrejme, že každá účasť na súťaži si vyžaduje zodpovednú prípravu vo forme nácvikov. Okrem toho celoročne sa staráme o dobrý stav našej techniky a jej pripravenosť na zásah. K dispozícii máme dve motorové striekačky PPS 12 a jeden agregát PS 12, ktorý je súčasťou výbavy nášho požiarneho vozidla Avia 30. O tom, ako pristupujeme ku svojej práci, svedčia aj výsledky z previerok a súťaží, kde sa naši hasiči vždy umiestňujú na popredných miestach.

V roku 1997 bola slávnostne vysvätená naša nová zborová zástava a v roku 2000 aj socha nášho patróna sv. Floriána, ktorá je umiestnená na priechodí požiarnej zbrojnice. Od roku 1997 je pravidelne vedená kronika o našej činnosti. Podľa hasičskej tradície patrí k nepísaným povinnostiam našich členov stavanie veľkého mája a vianočného stromčeka v miestnej časti Nemecká, ako aj tradičná májová zábava. Tejto zábave predchádza stávanie májov pred domy dievčat a následné vyberanie za máje, ktoré je spojené s muzikou a tancom.

Uvedené aktivity sú náročné na čas a naša organizácia je dobrovoľná, teda bez nároku na plácu. Za naše výkony nám nikto netlieska, ba naopak, stáva sa, že sa nám dostane aj neoprávnenej kritiky, a to hlavne od tých, ktorí vždy vedľa všetko riešia lepšie, no z neznámych dôvodov to nikdy verejnosti neukážu. Treba konštatovať,

Hasičský zbor v Dubovej (30. roky 20. st)

že v poslednom čase pociťujeme pokles záujmu o členstvo zo strany mladých ľudí. Aj keď pravidelne pripravujeme aj tých najmladších, za členov sa nám podarí získať len málo z nich. Je to však súčasný problém, s ktorým zápasia aj hasiči z iných dobrovoľných zborov.

Zostáva mi len vysloviť presvedčenie, že štafetu, ktorú si odovzdávali generácie hasičov v našej obci, budeme mať vždy komu odovzdať. Veď stále tu budú naši blízni odkázaní na po-moc v nešťastí. Preto by tu mali byť aj ľudia, ktorí im túto pomoc budú schopní a ochotní poskytnúť. Súčasne sa obraciam na mladých ľudí zo všetkých častí našej obce, ktorí majú v sebe cit a porozumenie pre pomoc iným: Príďte medzi nás, dobrovoľných hasičov. Radi vás privítame vo svojich radoch.

*Pavel Kobzoš,
predseda DHZ Nemecká*

Máme škôlku malovaní ....

A čo v nej? No predsa vaše deti vo veku od 3 do 6 rokov. Neveríte? Uveríte, ak sa vám predstavíme. Tak poďme pekne po poriadku.

Opäť je tu. Nový školský rok 2007/2008. Pre zamestnancov materskej školy sa začal 3. septembra 2007. Do MŠ sa k 10. septembru 2007 zapísalo 52 detí. Z toho 5 detí má odloženú povinnú školskú dochádzku. Z celkového počtu máme 26 dievčat a 26 chlapcov. Takéto zloženie detí sme tu ešte nemali.

Materská škola je plne organizovaná. V prevádzke máme dve triedy s celodennou starostlivosťou a jednu triedu s poldennou starostlivosťou. Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečuje 5 kvalifikovaných pedagogických zamestnancov. Materská škola ako predškolské zariadenie dosahuje dobré výsledky pri premene tradičných foriem a metód na hru. Vyplýva to aj z realizácie projektov **Škriatok lesa**, **Zdravá škola**, **regionálna výchova**, **Ako sa stal z Nevedka Vševedko**, ktoré sú zamerané na rozvíjanie tvorivosti. V rámci nich sa prostredníctvom pripravených hrových aktivít deti učia rešpektovať seba, iných a žiť v kolektíve rovesníkov.

V spolupráci so ZŠ sme zabezpečili pre všetky deti v predškolskom oddelení bezplatnú výučbu anglického jazyka. Talenty a nadanie detí rozvíjame prostredníctvom voľnočasových aktivít pod odborným vedením lektoriek zo ZUŠ v Brusne. Deti sa pravidelne stretávajú jedenkrát do týždňa v hudobno-tanečnom a výtvarnom krúžku.

Edukačný proces prebieha v účelových priestoroch s dostatkom moderných účelových pomôcok a hračiek. Didaktický materiál sa snažíme pravidelne dopĺňať. V letných mesiacoch sa nám podarilo vymalovať všetky priestory materskej školy. Finančné prostriedky sme získali z rodičovského príspevku a z finančnej pomoci Obecného úradu v Nemeckej. Poďakovanie patrí všetkým zamestnancom MŠ, p. Klinčíkovi a p. Ružinskému za vymalovanie všetkých priestorov,

p. Gubančokovi za opravu detských ležadiel a natretie detského nábytku, p. starostovi Ing. J. Klimentovi, ktorý nám pomohol získať financie na nákup farieb na maľovanie. Nesmieme zabudnúť aj na rodičov, ktorí nám pomohli pri upratovaní po maľovaní.

A čo povedať na záver? **Nech je veselý a úspešný celý školský rok.** To zo srdca prajeme všetkým deťom a rodičom.

Kolektív zamestnancov MŠ

10 rokov folklórnej skupiny Čierťaž v Nemeckej

Ubehlo už desať rokov odvtedy, čo sa členovia folklórnej skupiny Čierťaž v Nemeckej prvýkrát predstavili domácemu publiku. Pri navštívení ľudových divadelných hier Kubo (1996) a Rok na dedine (1997) sa z kolektívu ochotníckych hercov postupne vyčlenili milovníci folklóru, ktorí sa ľudovému umeniu rozhodli venovať aj mimo priestoru ochotníckych dosiek. Prvé oficiálne vystúpenie sa konalo 11. mája 1997 v telocvični našej ZŠ, kedy okrem ženskej speváckej skupiny účinkovalo aj päť mládežníckych párov s horehronskými piesňami a tancami. Postupne sa sformovala aj mužská spevácka skupina a náš kolektív sa neskôr pomalíčky začal zúčastňovať aj akcií usporadúvaných na blízkom okolí. Na prvý zájazd mimo obce sme sa vybrali 12. júna 1999 do Tureckej na majstrovstvá vo varení halušiek. Nasledovali vystúpenia v Ráztoke, Predajnej, Lopeji, na festivaloch a folklórnych slávnostiach v Hrušove, Helpe, Braväcove, Pliešovciach atď.

Jedným z najväčších problémov bola od začiatku hudba. Od založenia skupinu doprevádzali domáci muzikanti: na harmonike Edko Bartoš a na husliach Janko Gubančok. Kratšiu dobu sa rozvíjala spolupráca s cigánskymi muzikantmi Bartošovcami – „Pištoľovcami“ z Valaskej a aj s niektorými hudobníkmi z FS Mostár z Brezna. Od augusta 2001 funguje naša spolupráca s ľudovou hudbou pod vedením Petra Pančíka z Brezna – Vrchdolinky, ktorej zloženie odvtedy tiež zaznamenalo viaceré zmeny. Veríme, že dobrá spolupráca s touto muzikou bude pokračovať aj v ďalších rokoch.

V prvých rokoch činnosti svoj repertoár skupina čerpala najmä z bohatej studnice horehronského folklóru, odkiaľ sa zabezpečila aj krojová výbava. Najmä horehronské tance v podaní mládežníckej tanečnej zložky mali na vystúpeniach veľký úspech. Vedenie skupiny si však uvedomilo fakt, že poslaním kolektívu by malo byť zachovávanie,

oživovanie a rozvíjanie folklórnych tradícií nášho regiónu, ktorý je v mnohom od Horehronia odlišný. Súčasný repertoár asi tridsaťčlennej Čierťaže pozostáva najmä zo spevných a zvykoslovných prejavov, ktoré sa zachovali v našej oblasti, teda v bývalých čipkárskych obciach. Bolo a stále je dosť ťažké hľadať pozostatky ľudových piesní v tomto kraji, ktorý bol už dávno ovplyvnený mestskou kultúrou a v ktorom sa tradičné prvky zväčša začali miešať s vplyvmi miest a okolia (do súčasnosti sa napr. nezachovali žiadne formy špecifických ľudových tancov). Veľkým problémom bolo okrem iného aj zrekonštruovať typ pôvodného ľudového odevu, ktorý zanikol už koncom 19. storočia.

Napriek všetkému Čierťaž naďalej funguje a hľadá doma i v blízkom okolí nové zdroje inšpirácie. Vďaka za podporu, bez ktorej si našu existenciu nevieme predstaviť, patrí najmä našej obci, ktorá je zriaďovateľom folklórnej skupiny a drží ochrannú ruku nad jej činnosťou. Ďakujeme takisto všetkým sponzorom, ktorým nerobí problém finančne podporiť naše aktivity, keď to potrebujeme. Napokon vyjadrujeme vďaku všetkým našim priaznivcom, ktorí nás ubezpečujú o tom, že naša snaha má hodnotu, ktorá svojim významom presahuje hranice našej obce. FSK Čierťaž je vlastne jediným folklórnym kolektívom, ktorý oživuje a rozvíja tradície čipkárskych dedín na hornom Pohroní medzi B. Bystricou a Breznom.

Na záver chceme všetkých občanov, priaznivcov a záujemcov pozvať na **premiéru slávnostného programu**, ktorá bude venovaná **10. výročiu založenia** nášho kolektívu a bude v skratke mapovať naše začiatky, úspechy a súčasnú tvorbu. Vystúpenie sa uskutoční **1. decembra 2007 v kultúrnom dome v Nemeckej**.

Tešíme sa na Vás!

Martin Lokša, vedúci

Návraty ku Dňu obce

2007

Prípravy na zorganizovanie Dňa obce sa začali už na jar. V máji sa začali pravidelné stretnutia kultúrnej komisie a celého organizačného výboru. Termín bol určený na sobotu 28. júla. Dejiskami osláv sa stali miestne časti Nemecká a Zámotie.

Ráno o 9.00 sa v školskej telocvični začal volejbalový turnaj. Zúčastnilo sa ho 5 zmiešaných družstiev. O zorganizovanie turnaja sa postarali najmä Ing. Ján Turčan ml. a Michal Slašťan z Nemeckej.

Ďalšie športové podujatie – turnaj v nohejbale – sa konalo na antuke rekreačného zariadenia STU v Nemeckej – v bývalom dome „u Antalov“. Do tejto športovej akcie sa zapojilo päť družstiev z obce Nemecká reprezentujúcich Tehelnú ulicu, bytovky, ulicu Pod Hrbkom, vojenský útvar a obecný úrad. O prebiehajúci turnaj mali záujem

a dospelých. Už tradičný pretek netradičných plavidiel na Hrone prilákal veľký počet zvedavých divákov. O zvyšujúcej sa úrovni tohto podujatia svedčia i čím ďalej tým originálnejšie plavidlá. Tradičný a výborný guláš občerstvil i posilnil súťažiacich i všetkých zúčastnených. Úspešný deň ukončila diskoteka, na ktorej výborná zábava končila až v skorých ranných hodinách.

V Nemeckej na futbalovom ihrisku začalo byť rušno takisto o 14. hodine. S malým oneskorením sa začali ukádky protipožiarnych útokov, ktoré predviedli mladší aj starší členovia nášho hasičského zboru. Od 14. hodiny bola v zasadačke na poschodí sprístupnená výstava fotografií a iných dokumentov ilustrujúcich 10 rokov pôsobenia FSK Čierťaž v našej obci, ktorú pripravil vedúci Čierťaže M. Lokša.

Od 15. hodiny mohli návštevníci v tých istých priestoroch udeliť hlas najkrajšiemu cukrárkemu výrobku. Vďaka vyjadrujeme všetkým zúčastneným cukrárkam, ktoré prejavili svoju ochuť a štedrosť pre organizovanie súťaže o „NAJ CUKRÁRA 2007“. Sme veľmi radi, že v našej obci máme toľko skvelých gazdiniek, ktoré svojimi dobrotami prispeli k hladkému priebehu súťaže. Môžeme s hrdosťou povedať, že do súťaže sa zapojilo dvadsať perfektných cukrárok, ktorých slané, sladké, malé, veľké, pečené i nepečené koláčiky lahodili nielen oku, ale aj chuťové poháriky mali čo robiť, aby sa nezbláznili z toľkej dobroty. Bodkou za všetkým bola torta od rodiny Rochockej, ktorá v tvare

a farbách erbu obce Nemecká zaskočila celú porotu i prítomných. Porota v zložení Ing. Miroslava Starčoková (predsedníčka), Jozefína Korínková, Mgr. Jana Šagátová, Emília

i náhodní občania, ktorých povzbudzovanie napomáhalo k lepším výsledkom zúčastnených družstiev. O zábavu bolo postarané, občerstvenie pripravené a tak sa tu zišlo veľa príjemných ľudí, ktorí svojou súťaživosťou a dobrou náladou prispeli k spríjemneniu sviatočného dňa.

Odohralo sa 20 zápasov, v ktorých si najlepšie počínalo družstvo z Tehelnej ulice (bolo víťazom bez prehry). Niekedy sa i zvýšil hlas, ale nakoniec to dobre dopadlo. Výsledky boli nasledovné: 1. miesto – Tehelná ulica (Jaroslav Klinec, Miroslav Melich, Peter Kordulič), 2. miesto – bytovky, 3. miesto – vojenský útvar. Hlavným usporiadateľom turnaja bol Jaroslav Klinec z Nemeckej.

Počas osláv bola verejnosti sprístupnená aj expozícia Ludového múzea v budove základnej školy. Sprievodcom po nej bol Jozef Murín z Dubovej, ktorý je zároveň pôvodcom myšlienky jeho zriadenia.

V popoludňajších hodinách sa dejiskami ďalších aktivít stali dva areály – futbalové ihrisko pri kultúrnom dome v Nemeckej a areál bývalej „dolnej“ školy v Zámotí. Tu sa o 14. hodine začali súťaže pre deti

Šperková, Peter Humár a Jaroslav Klinec (členovia) mala veľmi ťažkú úlohu, ale víťaza bolo treba určiť. Veď vyhrať musí vždy len jeden. A tak po sčítaní hlasov od návštevníkov výstavy na základe verdiktu poroty bolo vyhlásené nasledovné poradie. Titul NAJ CUKRÁR 2007 získala Katarína Marčoková (karamelové vankúšiky), 2. miesto Lucia Hrbáňová (Luckín koláč) a 3. miesto Dana Kochanová (čertove košíčky). Najsympatickejším koláčom sa stali svadobné ovocné tortičky od Jany Sokáčovej. Súťaž NAJ CUKRÁR pripravili M. Skladaná, E. Hrbáňová a D. Klincová, členky kultúrnej komisie pri OZ.

Už v dopoludňajších hodinách vyrástlo na trávniku ihriska priestrané pódium, ktoré zapožičala firma R. Kazíka ml. z B. Bystrice. O 17.30 sa tu začal folklórny program, v ktorom účinkovala FSK Priečodan z Priečoda, DFS Heľpiančok z Heľpy, domáca FSK Čierťaž a heligónkar R. Datko z Valaskej s dcérou Ľubkou. Humorným slovom tento program sprevádzal ľudový rozprávač Ander z Košíc, ktorého vystúpenie malo veľký úspech. Zúčastnil sa aj bývalý predseda banskobystričského VÚC profesor M. Marčok. Program ohrozovali dažďové oblaky s občasným drobným mrholením, tieto sa však rozplynuli a tanečná zábava pri skupine Tulibanda z Polomky, ktorá nasledovala po programe, trvala do skorých ranných hodín.

Sme radi, že do príprav tohtoročného Dňa obce sa zapojilo viac ľudí ako v predchádzajúcich rokoch. Dúfame, že tento trend bude pokračovať a oslavy budú z roka na rok lepšie, prítiažlivejšie a zaujímavejšie.

Komisia školstva, kultúry a športu

Zo športového diania

Z činnosti FK Sokol Nemecká

V auguste sa začal nový súťažný ročník 2007/2008. Nemecká je reprezentovaná dvoma mužstvami. Dospelí hrajú I. triedu Oblastného futbalového zväzu Banská Bystrica a mladší žiaci tiež oblastnú súťaž, v ktorej je zaradené okrem našich mužstiev z bystrickej oblasti (Šalková, Lubietová, Kremnička, Savon B. Bystrica) aj mužstvo mladších žiakov zo Zvolena.

Jesenná časť súťaže A mužstvu nevyšla, po 14. kole je Nemecká pred Riečkou na poslednom 13. mieste. Mužstvo získalo len 10 bodov za 3 víťazstvá a 1 remízu. Aj teraz ho čaká (podobne ako v predchádzajúcich dvoch ročníkoch) len boj o záchranu v súťaži.

Omného lepšie si počínali mladší žiaci, ktorí hrali jeseň štvorkolovým systémom a sú zatiaľ na peknom 2. mieste.

Mgr. Rudolf Chromek

Nella Kubove (Nemecká)
Kristián Kobzoš (Nemecká)
Bianka Oravčíková (Zámostie)
Zdenko Štajer (Dubová)
Kristián Horváth (Zámostie)

Opustili nás

Hana Jassnikerová (84) z Dubovej
Anna Gálllová (88) zo Zámostia
Rozália Heiduková (84) z Dubovej
Anna Chamková (93) z Nemeckej
Otlia Ťažká (87) zo Zámostia
Emília Kalická (83) z Dubovej
Emília Lunterová (83) z Dubovej
Jozef Medveď (80) z Nemeckej

Do manželstva vstúpili

Ing. Martin Petrík a Ing. Marianna Samuelčíková
(vo farskom kostole v Selciach)
Marek Lokša a Mgr. Zuzana Hrbáňová
(vo farskom kostole v Dubovej)
Peter Dunajský a Monika Dejmeková
(vo farskom kostole v Dubovej)

Kvapky dažďa

Z tvojho srdca kus lásky vziať si chcem,
no najprv spýtať sa len.

Či smiem Ťa ľúbiť,

či smiem zas túžiť

po tom, čo mi chýba,

aby sa nestala znovu tá chyba,

že opustiš ma.

Veď ale aj to býva.

Ludia sa ľúbia,

ľudia sa lúčia...

Aj to sa stáva...

No spomienka v srdci vždy ostáva.

Niekedy bolí, niekedy sa smeje,

no v mysli nás stále hreje.

Hreje Ťa pocit, že si bola lúbená?

No naša láska nám asi nebola súdená...

Marek Ryšlink

Blahoželáme

60-nikom

Ivanovi Jašicovi z Dubovej
Márii Berkovej zo Zámostia
Pavlovi Murgašovi st. z Dubovej
Ludmile Sojakovej z Nemeckej
Márii Klačanovej z Dubovej
Dušanovi Goralovi z Dubovej
JUDr. Vendelínovi Jankulíkovi z Dubovej
Božene Moravčíkovej z Nemeckej

70-nikom

Dagmar Lopejskej z Dubovej
Helene Trnovskej zo Zámostia
Darine Vetrákovskej z Nemeckej
Lubomírovi Kováčikovi z Nemeckej
Jánovi Pavelkovi st. z Nemeckej
Jánovi Kenickému z Nemeckej

80-ničke

Emílii Mutišovej z Dubovej
Márii Bobokovej z Nemeckej
Štefanovi Lodererovi zo Zámostia
Helene Šimkovej z Nemeckej
Anne Rádlovej z Nemeckej